

Grønnere og smartere - morgendagens maritime næring (Meld. St. 10 (2020-2021))

14. Januar 2021

Høringsvar fra Tax Justice Network - Norge.

Om rederiskatteordningen

I Norge har vi høy tillit til staten, og bred oppslutning rundt skattesystemet. Fra et norsk perspektiv kan det være vanskelig å forstå hvorfor det er så krevende å avvikle skatteparadis, som gjør at mange selskaper i dag langt på vei kan unngå skatt.

Den norske rederiskatteordningen gir imidlertid et godt bilde på hvorfor dette er så vanskelig. Ordningen gjør nemlig Norge til et skatteparadis for skipsfartsnæringen. Dette til tross for at norske politikere er uttalt sterkt kritiske til skatteparadis.

Som den første virkelig internasjonalt mobile og langt på vei globaliserte næringen i Norge, kunne norske rederier tidlig benytte seg av den internasjonale skattekonkurransen, og flagge ut til skatteparadis. I konkurransen med skatteparadis har Norge etablert Norsk Internasjonalt Skipsregister (NIS) og rederiskatteordningen. Sektoren er i dag helt fritatt for selskapsskatt, og kun underlagt en mindre tonnasjeskatt.

Rederiskatteutvalget (NOU 2006:4) anbefalte å avvikle skattefavoriseringen av sjøfartsvirksomhet i Norge. Dette begrunnet de blant annet med at skattefavoriseringen var økonomisk skadelig for Norge ved at den førte til en overinvestering i en sektor som var mindre lønnsom enn andre sektorer i Norge.

Det er bred politisk støtte blant norske politikere for tiltak mot skatteparadisenes skadevirkninger på verdensøkonomien. Dersom politikerne står for dette, må det også gjelde i tilfeller hvor det kan gå på bekostning av de økonomiske interesser hos næringslivsaktører i Norge.

I ethvert skatteparadis finnes det sterke økonomiske interesser for å motstille seg at de gunstige skattereglene avvikles. Alle skatteparadis vil også kunne peke på at det finnes andre skatteparadis hvor selskapene vil registrere seg, dersom deres gunstige skatteregler avvikles. Dette er kjernen i den internasjonale skattekonkurransen, som er et kappløp mot bunnen. Det er imidlertid ikke i seg selv et holdbart argument for at skatteparadisenes skadelige virksomhet bør opprettholdes.

Meldingen til Stortinget problematiserer overhodet ikke at vi med rederiskatteordningen har en skatteordning som gjør Norge såkalt «konkurransedyktig» med skatteparadis når det kommer til skattlegging av skipsfartsektoren, altså at Norge selv er et skatteparadis for rederinæringen.

- Vi vil oppfordre Stortinget til å be regjeringen utrede hvordan Rederiskatteordningen kan endres for å være prinsipielt på linje med Norges øvrige politikk på skatteparadis og internasjonal skattekonkurranse.

- Vi vil oppfordre Stortinget til å be regjeringen utrede hvordan Rederiskatteordningen kan endres for å likebehandle sektorer i norsk økonomi, og avvikle særfrirket for rederinæringen.

Innspill på 5.4.1 Rederiskatt

Isteden for å ta skritt for å avvikle rederiskatteordningen, har Stortinget kommet med et anmodningsvedtak til regjeringen om å utrede endringer i rederiskatteordningen slik at selskaper innenfor ordningen, i tillegg til virksomhet som kvalifiserer for rederibeskatning, kan drive virksomhet som skal beskattes ordinært. Anmodningsvedtaket er omtalt i kap 5.4.1 Rederiskatt.

Vi vil advare mot å utvide rederiskatteordningen til at selskap omfattet av ordningen kan drive ordinær norsk selskapsvirksomhet. Ved å tillate selskap innen en særbehandlet skattefritatt sektor å drive ordinær virksomhet i Norge, vil man åpne opp for store muligheter for overskuddsflytting innad i selskapene, som det vil være krevende for kontrollmyndighetene å etterprøve. Selskapene vil ha store økonomiske gevinster ved å plassere kostnader i ordinærskattet sektor og plassere inntekter i skattefritatt sektor. Stortinget bør avvise forslaget, og heller ta skritt for å avvikle rederiskatteordningen.

Med vennlig hilsen,

Sigrud Klæboe Jacobsen,
Daglig leder,
Tax Justice Network – Norge

Peter Ringstad,
Politisk rådgiver,
Tax Justice Network – Norge.

